

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

Fueruntne paßiones in Adamo ante peccatum? Cap. XI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

CAPVT NONVM

Habuitne Christus Dominus Passiones?

16. Aug. l. 4. ciu. c. 8. 6. Synod. Act. 4. 8. 11. 17. S. Th. 3. p. q. 15. a. 4. & seqq. Ber. S. de verbis O. rig. 3. p. q. 18. a. 2.

Mar. 14. 33. Matth. 26. 38. Mai. 13. 3. Mar. 3. 5. Hier. in c. 26. Mat. in cap. cont. Ber. S. 1. de S. And. Ioan. 11. 33.

1. 10. Trin. in 3. d. 15. fin. 3. p. q. 15. a. 5. ad 1.

17. l. 9. ciu. c. 5. fin.

Respondet; habuit. Quia enim veram humanam carnis & animae substantiam suscepit, inquit S. Bernardus, veram viriisque naturam, nec corporis illi defuerant, nec animae passiones. Unde S. Thomas ex professo probat, in Christo fuisse appetitum sensuum, qui sensualitas dicitur, quia humanam naturam assumpsit cum omnibus quae pertinent ad perfectionem humanae naturae, in qua includitur etiam natura animalis, sicut in speciei includitur genus, ad perfectionem autem naturae animalis pertinet appetitus sensuum. Sed passiones in Christo non exurgebant contra, vel praeter rationem, verum tunc tantum, quando iis perfectissimo dominio imperabat, ut suos actus elicerent. Sic in horto ante Passionem timuit, & tristatus est: sic gaudebat, amabat, dolebat, iratus est, deo hos in illo affectus, quia perfectissimo rationis imperio ad minimum nutum obediebant, exurgendo, & dextrando, & cessando pro eius libitu, appellandos esse S. Hieronymus non passiones, sed pro passionibus.

Sic, ut ait S. Bernardus in Lazari suscitacione, in se inuicem spiritus, & turbauit se ipsum non conditionis necessitate, sed sua beneplacito voluntatis. Infirmus, inquit Theophrastus, in affectionem spiritum. Quia enim contristatus fuit, homo enim erat verus, & ut credibilis esset humana natura, permisit illi proprium operari, & asperere tractas carnis, inreparabilem spiritum S. virtute, itaque caro non serens increpabilem, turbatur, & fremit, & cum merore pugnat. Nihil tamen rem exaggerauit Theophrastus.

Præterea nunquam eum impediabant in rebus bonis, non resistebant rationi, non aggravabant corpus, non obtuscabant rationem, quae omnia in nobis efficiunt.

Quando ergo S. Hilarius negare videtur passiones fuisse in Christo, de talibus passionibus loquitur, quae, sicut in nobis, sentiantur ex necessitate peccati, ut ex ipsius verbis ostendit Magister sententiarum, & S. Thomas.

CAPVT DECIMVM

Suntne passiones in Angelis, & in Deo? Respondetur enim esse, quia & Angelis & Deo Scriptura attribuit, iram, dolorem, gaudium &c.

Respondet cum S. Augustino, Sancti Angeli cum sine ira puniant, quos accipit tum aterna Dei lege puniendos, & miseris sine misericordia compassione subueniant, & periclitantibus eis quos diligunt sine timore opulentur. Etiam istarum ratione

passionum consuetudine locutionis humanae, etiam in eos usurpantur propter quandam operum similitudinem, non propter affectionum infirmitatem. Sicut ipse Deus secundum scripturas irascitur, nec tamen illa passione turbatur. Hoc enim verbum vindicta usurpauit effectus, non illius turbulenti affectus.

Qua de re eleganter scripsit S. Isidorus Pelusiotus: Scelerum correctionem atque animaduersionem, quam Deus emendationis nostrae causa efficit, nec iram, nec indignationem vocare debemus, verum potius admonitionem. Quod si hanc quoque iram nonnulli esse existimant, hinc etiam ipse erga hominum genus benevolentiam predicant, dum Deum propter homines, quorum causa humanitatem etiam induit, ad affectum descendere arbitrantur.

Metaphorica ergo est locutio, dum Deo in S. Scriptura adscribuntur passiones aliqua, ob effectus bonos, qui in nobis solent ex similibus passionibus provenire. Ita hoc explicat Patres, Origenes, Basiliius, Hieronymus, Ambrosius, Chrysostomus, Augustinus, Lactantius, Damascenus cum S. Thoma.

CAPVT VNDECIMVM

Fueruntne Passiones in Adamo ante peccatum?

Respondet fuerunt, sed ordinatae, & non omnes quae nunc sunt in nobis, nec eo modo quo sunt in nobis.

Primo enim passiones illae, quae respiciunt malum, non fuerunt, ut timor, dolor, & huiusmodi.

Secundo, Nec illae passiones fuerunt, quae respiciunt bonum non habitum, & tunc habendum, ut cupiditas aestuans.

Tertio, Passiones quae possunt esse boni praesentis, ut gaudium, & amor, & quae sunt futuri boni in suo tempore habendi, ut desiderium & spes non affligens, fuerunt.

Quod praeter S. Thomam paulo ante citatum, sic explicauerat antea S. Augustinus: Quid timere vel dolere poterant illi homines (scilicet in statu innocentiae paradisiacae) in tantorum tantae affluentiae bonorum, ubi nec mors metuebatur, nec vlla corporis mala valetudo, nec aberat quicquam, quod bona voluntas adipsos ferretur, nec inerat, quod carnem animumque hominis feliciter viuientis offenderet. Amor erat imperturbatus in Deum, atque inter se coniugum fida & sincera societas viuentium, & ex hoc amore grande gaudium, non desistente quod amabat ad fruendum. Erat deuitatio tranquilla peccati, quae manente nullum omnino alunde malum, quod contisteret, iruebat.

Quarto, Passiones quae respiciunt bonum sine vlla molestia, ut Amor, gaudium, & similes, erant in illo statu sed perfectissime subiectae rationi cum suo appetitu sensitivo: quae subiectio sita erat in his,

Primo Nunquam passionum motus exurgunt antevertendo rationis & voluntatis imperium.

Secundo Excitatae ex rationis & voluntatis imperio, non durabant diutius, nec erant vehementiores aut tepidiores, quam homo vellet.

Tertio, Homini volenti facere aliquid boni, aut bene operanti non resistebant, nec opus reddebant difficilius suam resistentiâ, quâ tunc nulla erat.

Quarto, Non obfuscabant rationem in eius cogitationibus, & deliberationibus.

Quinto, Non inclinabant hominem ad ullam rem malam, & rectae rationi contrariam, aut ab eâ discrepantem.

Sexto, Corporis membra non commovebant ad res illicitas, & ad licitas modo inordinato, quem primi parentes nostri post peccatum senserunt in rebellione membrorum, ad quam tegendam, suam nuditatem texerunt.

Septimo, Non grauebant corpus tali grauedine, quâ obsteret homini volenti bene operari, vel impediret illum in cursu boni operis inchoati, ne posset promptè & expedite in illo peragendo pergere, vel cogere illum citius quam par esset desistere à bono opere inchoato & continuato.

Octavo, Non poterant perducere hominem ad ullam peccatum veniale: quod in eò statu prius homo committere non potuit, quam commisit aliquod peccatum mortale, vt cum Theologis probat S. Thomas ex professo.

Nono, Non impediabant quin corpus plene & totaliter obediret rationi, sicut ipsa ratio per supernaturale donum subdebatur Deo, & rationi, vires inferiores, scilicet appetitus sensitivus cum potentiis concupiscibili & irascibili, & actibus passionum. In quo statu subiectio animae ad Deum, erat causa subiectionis virium inferiorum, & corporis rationi: & quamdiu ratio manebat Deo subiecta, inferiora ei subdebantur, vt dicit Augustinus; post transgressionem verò præcepti, senserunt mortum inobedientiae carnis suae, tanquam reciprocam poenam inobedientiae suae. Ideo S. Chrysostomus ait vitam Adami & Euae ante peccatum, non inferiorem fuisse quam Angelicam.

CAPVT DVODECIMVM.

Potesne homo in hac vitâ acquirere perfectum dominium suarum passionum?

Respondeo Inveni viros spirituales, sed eorum numero, qui, vt scripsit Seneca, non putant fieri quae facere non possunt, ex infirmitate suâ de virtute serunt sententiam, & vt ait S. Gregorius Papa, renunt bona credere quae nesciunt operari; inveni, inquam, tales, qui putabant non posse in hac vitâ perfectum acquiri passionum domi-

nium: vt nec refrænationem innati nobis omnibus fomitibus, & concupiscentiae spiritui nostro repugnantis. Sed vt loquar cum Abbate Sereno, Periculosa praesumptio est, necdum rebus rectè discussis, nec certè à ratione collectâ, de naturâ cuiuslibet rei proponere, desinire, ac de fragilitate suae consideratione capere coniecturam, nec de statu, & qualitate ipsius discipline, vel de aliorum experientia proferre sententiam.

Respondeo ergo cum S. Iohanne Climaco: *Esse quidem perdifficile eas perturbationes, quibus diutius affueri sumus, vincere, nihil tamen Deo esse impossibile.* Et col. 16. *Remissione cito plurimi potiti sunt, beatam verò tranquillitatem nemo repente possedit.* Hâc enim vt acquirere possimus, tempore longo, ac Dei adiutorio, & singulari gratiâ nobis opus est. Posse autem acquiri passionum dominium, etsi tardè (loquendo de viâ ordinariâ) nunc ostendam Sanctorum dictis & exemplis, & paulò post explicabo in Responsonibus ad alia quaesita, in quo situm sit hoc dominium passionum, & per quâ media acquiratur, & quomodò differat ab innocentia paradisiacâ, seu iustitiâ originali, & apathiâ à Sanctis damnatâ, & à ligatione ac extinctione fomitibus quâ erat in B. Virgine Maria.

Posse ergo in hac vitâ acquiri perfectum dominium nostrarum passionum, infra explicandum, patet.

Primo, Generali doctrinâ fusè tradita à S. Thoma, probante diuisionem virtutum traditam à Plotino Platonicoorum Philosophorum principe, relata verò à Macrobio, qui explicans virtutes hominum iam assequentium diuinam similitudinem, quas appellat, virtutes iam purgati animi, tales esse ait: *Quod prudentia, sola diuina intueatur, temperantia terrenas cupiditates nesciat; fortitudo, passiones ignoret; iustitia cum Diuinâ mente perpetuo societur, eam scilicet imitando; quas quidem virtutes dicimus esse Beatorum, vel aliquorum in hac vitâ perfectissimorum.*

Hæc S. Thomas. Cùm ergo Beati habeant perfectissimum suarum passionum dominium, poterunt & aliqui viri perfectissimi, iudicio S. Thomae, in hac vitâ illud habere, etsi non in tam perfecto gradu, vt Beati: quia adhuc sunt viatores in statu imperfectiore ad caelestem beatitudinem aspirantes, & habent corpus sapè rationi resistens.

Secundò, Confirmatur hæc doctrina à S. Thoma ibidem aliâ autoritate Plotini, quam ibi recipit. *Plotinus, inquit, dicit, quòd virtutes politicae, (secundum quas dixerat paulò antè, rectè se habere hominem in rebus humanis gerendû) quod, inquam, virtutes politicae, passiones mollium, id est, ad medium reducunt: secunde, scilicet purgatorie, auferunt: tertiae, quae sunt purgari animi, obliuiscuntur: in quartis, scilicet exemplaribus (quae sunt in ipso Deo) nefas est nominari, (scilicet passiones) quamuis dici possit, quòd loquitur hic de passionibus, secundum quòd significant aliquos inordinatos motus.*